

Anette Selgová

Matka otec dítě

Muttervaterkind

Žena čeká v setmělém pokoji, dokud dítě neusne. Leží vedle muže ve velké posteli, dítě se za dvě hodiny probudí s červenými tvářičkami a zpocenými vlásky, a pak půjdou všichni tři dopředu do restaurace, která patří k bílým bungalovům, vypijí si odpolední kávu a hoch bude jíst zmrzlinu. Žena vezme knihu a prostěradlo z parapetu před vchodem a sejde po úzkých schůdcích dolů. Nad její hlavou září velká modř, podobně jako všechna předešlá odpoledne, jen ne v den příjezdu, kdy bylo všechno šedivé a deštivé. Z bytu v přízemí nevychází hlásek, obě děti spí a jejich rodiče asi také. Na prádelní šňůře před zataženými žaluziemi schnou dětské plavky, slamáky a jedny velké černé plavky, které patří otci obou dvojčat.

Žena jde po cestě vyložené kamennými pláty uprostřed sežehlé trávy, míjí lakovaný sud od nafty, který je tu na odpadky, roztřepenou palmu, a míří k olivovníkům, modřínům a keřům s koženými lístky, které oddělují malou kolonii od pláže. Před několika dny objevila v nedalekých křovinách jeskyni, místo ke spaní, vyložené lýkovými rohožkami a rozbitými nafukovacími matracemi. Věcmi, které na ostrově zůstávají, když turisté odjedou. Lehne si u vody pod slunečník, jehož jedna strana visí jako zlomené křídlo, zavře oči a myslí na to, že tyhle polední hodiny patří jen jí, jako už dlouho ne. Pod rukama a nohama cítí teplý písek, jednu ruku si položí na břicho a čte si o pařížské malířce, která žije v jednom domě se dvěma muži a na konci je opustí. *Možná je samota jediným možným místem*, píše v dopise třetímu

muži. A žena myslí na berlínský obývací pokoj ložnici dětský pokoj, na psací stůl ve velké místnosti redakce, a připadá jí, že žít o samotě je nekonečný přepych. Na konci příběhu spatří Thea, otce dvojčat, jak se vynoří vlevo vedle knihy, potom vpravo. Dívá se za ním, jak se sklání a loví něco z mělké vody, mušle, kamínky, nedokáže to na dálku poznat.

Večer leží červené zelené světle hnědé ulity mořských ježků na stole v restauraci, o který se dělí dvě rodiny. Mezi nimi karafy s vodou, talíř se studenými pomfrity, jehněčí kosti, malé lahvičky ouza s úzkým hrdlem. Chlapec sedí mezi dvojčaty, pro něž má jen jedno jméno: Tildafrieda. Dvě hnědé hlavy a jedna blondřatá, a Theo zdvihne sklenici a napijí se na řecký ostrov, na kterém se poznali, přestože v Berlíně od sebe bydlí jen pár ulic. Pijí na svůj ostrov, na skálu ve vodě s rybářskou vesničkou a uzavřeným kostelíkem na návrší. Vedle mola pro parník se pohupují modré a červené rybářské lodě, v zátocě za nimi leží kolonie s bílými bungalovy. Kočka, říká dítě, sklouzne ze židle a chce vyběhnout za malou tygřicí, ale ta se jedním skokem ocitne na zídce a rozběhne se pak po svahu k pláži a vodě. Hoch se přiloudá zpátky ke stolu. Čas na spaní, řekne otec a nechá ho, aby se mu vyšplhal na záda, Theova žena vezme dvojčata a položí je do káry, a všichni společně zmizí v noci.

Žena jde za nimi, dá chlapci pusu na dobrou noc, a pak se vrátí ke stolu k Theovi. Hledí na moře a otevřenou střechou restaurace na oblohu s hvězdami, dnes to jde, první večer byl výhled zakrytý plachtou. Sedí tam a nemluví, jsou rádi, že je konečně klid. Když žena ucítí, že se jejich paže dotýkají, posune si židli kousek stranou. Později si k nim přisedne starší

muž od vedlejšího stolu, důstojně prošeďivělý hippie v širokém rouchu, s plnovousem a nezkrotnými kadeřemi. Muž mu říká filozof. Bydlí sám v jednom bungalovu a na pláž chodí až pozdě odpoledne s aparátem. Představil se jim prvního večera jako Adonis. Mluví s ním anglicky, on odpovídá pomalu a hledá přitom slova, promne si pokaždé vousy, jako by hladil nějaké zvíře, a z průhledné plastické láhve jim do jejich skleniček dolévá grappu. From the Greek mountains, říká. Když se žena vrací s Theem k bungalovu, škobrtne na hrubě opracované kamenné desce, které tu jsou všude po cestách, a krátce se ho chytí, aby neupadla.

Ráno druhého dne slyší přede dveřmi hlasy dvojčat. Muž ještě spí, přetáhne mu prostěradlo přes nahá záda. Dítě spí v rohu v postýlce s mříží, obličej přitulený ke skrčeným pažím, a když se k němu žena přiblíží, otevře jen nakrátko oči, má je zelené, trochu dohněda, a spí dál, a ona vyjde v tričku a kalhotkách z místnosti. Posadí se na stoličku u dveří a opře si hlavu o bílý parapet. Na obzoru moře, ještě o poznání modřejší než nebe. Dvojčata si dole pod ní hrají v písku a pomalovávají se navzájem vodovkami. Vidí Thea, jak se v určité vzdálenosti sklání nad malou plachetnicí, na níž něco kutí od chvíle, kdy sem přijeli, a jejíž břicho spletl z větví, přetřel papírovinou a později obložil zbytky látek. Musel kolem sebe nakreslit začarovaný kruh, do kterého děvčátka nesměla vstoupit, zatímco natíral trup a kýl velký jako pěst světlou, zářivě modrou barvou, jaká je tu všude kolem na dveřích a oknech. Když se setká s jejím pohledem, krátce zdvihne modrou ruku a ona ukáže na velkou loď na obzoru. Pak se vrátí do pokoje, svlékne si triko a přitulí se k spáči, obemkne mu rukou břicho, takže mezi nimi není ani bublinka vzduchu, a poslouchá, jak on i dítě oddychují.

Odpoledne na pláži pokračuje v četbě a myslí na to, že v příbězích neexistují žádná těla, kůže ani ruce, a už vůbec ne takové, které se nacházejí, jen touhy, jichž se nelze dotknout a které běhají po pařížských ulicích nebo na něco čekají, v tmavých pokojích, v barech, v parcích. Později dojde po liduprázdné pláži k vodě a když plave nazpátek, vidí na břehu sedět Thea, jak se pokouší o stabilitu pomocí velkých kamenů, které vkládá jeden po druhém do břicha lodě, a jen krátce zvedne hlavu, když běží kolem něho, ale cítí jeho pohled, dokud opět neulehne na ručník. Ti roztoužení v knize dělají všechno pro to, aby jim touha vydržela, tráví dny v posteli sami, probdí celé noci, telefonují a píšou dopisy a pak pokládají sluchátka, aniž cokoli řekli, nebo dopisy neodešlou. Smrti, kterými umírají, jsou jí důvěrně známé z dřívějšího života. Dnes umírá jinými: nadmuté dětské tílko, unášené vlnami po hladině moře. Doširoka otevřené chlapcovy oči. Jeho vzlykání, když ho tiskne k prsům a nese na břeh.

Když se žena probudí, leží Theo několik metrů vedle ve stínu dalšího slunečníku. Potom zaslechne hlasy a vidí přicházet na pláž Theovu ženu s dvojčaty, vytvářejí kolem něho pevnost s plovacími křidélky, kyblíčky a nafukovacími zvířátky. *Láska musí být vyslovena*, čte žena v knize a vzpomíná na první dny s dítětem, které s sebou přineslo svůj vlastní svět, v němž její řeč nic neznamenal. Jak té bytosti začala jednoho dne broukat melodii, protože její slova se k té lásce nehodila. A pak vyrazí z křoví muž s chlapcem a vrhnou se na ni, a teprve až se pod bílou hvězdnou oblohou vrátí s Theem a ospalými dětmi z restaurace k bungalovům, až vyjde po schůdcích s chlapcem na rukou nahoru a položí ho do postýlky, a nevyjde ze

dveří, dokud všechno neutichne, teprve pak si na ně zase vzpomene, na ty milující a láskou se topící v příbězích. Stojí na šedém trávníku a hledí do nebe, a když Theo vyjde z bytu, jdou těsně vedle sebe k pláži, drží se za ruce, ani nevědí jak, a pustí se, teprve až dojdou ke kuželu světla, vycházejícího z restaurace.

Druzí dva mluví s Adonisem, který se k nim nahnul od vedlejšího stolu. Vypadají jako pár, myslí si žena, a když se s Theem posadí, přisune si k nim staroch židli a vytáhne z tašky na břicho knížku v plastiku, umolované album s fotkami, na kterých jsou samé nahotinky ležící v mělké vodě, nebo sedící na skále či v písku. Nemají tváře, protože všechny od fotografa odvracejí hlavu. Jestlipak s nimi před tím, potom nebo vůbec spal, pomyslí si žena, možná jim o tom chce vyprávět, a nic neříká na fotografie, kterým je podle barev určitě nejméně deset patnáct let. Dnes večer s nimi nezůstane, postaví jen svou z poloviny plnou plastickou láhev vedle jejich karafy s vodou, vloží album zpátky do tašky a rozloučí se. Sedí pak u stolu ve čtyřech a připíjejí si darovanou kořalkou, kouří řecké cigarety a Theova žena vypráví o své babičce, které patřil jeden zámek plný růží někde v jižním Německu, říká, jak s ní jako dítě běhala vždycky celé odpoledne mezi zářivými záhony a večer byla tou vůní jako opilá. Theova žena má krátké světlehnědé vlasy jako Jean Sebergová ve filmu *U konce s dechem*, které si při mluvení shrnuje do obličeje, pohybem, který by mohl být také z toho filmu. Je to malá, štíhlá osoba s pravidelnými rysy v tváři a rovnými zuby. Její rodina později s babičkou přerušila styky, říká, a od té doby už v té zahradě nikdy nebyla. Jen na svatbu babičku zase pozvali. S otcem nepromluvila ani slovo a se mnou jen to nejnnutnější, ale Theo ji měl rád.

Toho přijala do svého srdce hned od prvního okamžiku. Theo na to nic neříká a žena si myslí, že vždycky záviděla lidem, kteří nic nedělají a přesto jsou milováni. Pohlédne na svého muže, který sedí na židli s rukama zkříženýma za hlavou, a myslí si, že to oba nemají moc lehké ani moc těžké, a že to tak jde snad dobře dohromady. Někdy, když se v noci probudí, pohládí ho zevnitř po paži a ponoří se zase do své měkkosti, vklouzne do svého spánku a do snů. Ta mírnost tu je, a úchvatné pocity, když spolu spí, ale žádost, myslí si, jako jsou hlad a zoufalství? Zívne a je příliš unavená, aby si dala ruku před ústa, říká: Dobrou noc vespolek, a když vstane, říká Theo: Jdu taky, a opustí spolu s ní restauraci, kde už je obsazený jen jejich stůl a jeden malý u zdi, u toho sedí dva muži ze vsi a domlouvají něco s číšníkem a jeho ženou. Drží na klíně spícího chlapce, který má kuchařovy blondřaté vlasy a jeho světlou kůži.

Když žena mívá zrcadlo vedle toalety, krátce do něj pohlédne, spatří dva temné stíny a zaslechne kroky, jako by tam šel jeden člověk. Nikdy nedokáže jít vedle svého muže v takovém souladu. Jdou ruku v ruce, než dojdou na neosvětlenou část cesty. Cítí se spolu prostě dobře, jako se člověk cítí s dítětem. A když dojdou k bungalovu, políbí se; na prádelní šňůře visí žlutá trojcípá plachta, vystřižená z nějakého závěsu. A žena jde nahoru a když se v noci probudí, protože dítě si ve spánku hluboce vzdychlo, muž ještě není zpátky, až ráno leží vedle ní a přitáhne si ji k sobě, když chce vstát z postele, strčí jí koleno mezi stehna a nohou jí stáhne kalhotky, a jako pokaždé žena myslí na to, že to má od ní, a sama si nemůže vzpomenout, od koho to sama odkoukala.

Toho rána se rozhodnou, že si udělají výlet přes horu do taverny na druhé straně. Jako nějací zvláštní motýlci, myslí si žena, když před sebou při sestupu vidí děvčátka a Theovu ženu, jak poskakují po prošlapané cestičce v bílých sukních, sportovních bundách a háčkovaných čepicích. Na vrcholku kopce rostou drobné keře, mezi kamením polehávají ježci. Občas zalétne k ženině nosu ostrý pach, jako když se v metru člověk postaví blízko někoho cizího. V taverně hraje elektronická hudba, tmavé dřevěné stoly stojí pod palmovou střechou, půda je pokrytá bílými oblázky. Objednají nudle v rajske omáče pro děti a řecké předkrmy a ouzo, povídají si o klubech a hudebních vydavatelstvích, o teniskách a pilotních slunečních brýlích. Po jídle přihlížejí, jak děti pořádají hon na kočky a schovávají se v hliněných amforách, které se tu válejí všude kolem v písku. A všichni pijí ještě víc kávy a ouza a kouří další řecké cigarety a z reproduktorů je slyšet *Killing me softly* a Theova žena vypráví o koncertu v Metropolu, kde byly kolem ní samé puberťačky, a Theo sténá: Laurin Hillová, a pak jí dá dlouhý polibek na její světlé hnědé čelo a ona mu opře hlavu o prsa. A žena si položí nohy na sousední židli, opře se o muže a říká, to se mi vždycky líbilo, když při Šípkové Růžence všichni usnuli, a říkala jsem si, když jsem byla malá, jestli ostatní také spí, když já spím.

Celé odpoledne se z toho okouzlení neproberou, strkají káru se spícími dětmi nazpátek přes horu a kráčejí ve svých brýlích, kšiltovkách, sportovních kalhotách a s příručními taškami v rukou opuštěnou zelenou krajinou jako nějací mimozemšťané. V dálce rozpoznávají poslední řecké ostrovy před tureckým pobřežím. Jejich pohled prořízne tlustý černý kabel, který se houpe na dřevěných kůlech a obepíná celý ostrov. Když dojdou na

pláž, praští sebou všichni do písku, zatímco děti si hrají v křovinách. Teprve až zajde slunce, a tak žena ještě slunce mizet v moři neviděla, úplně rudé a zaplavující všechno svou září, a v poslední chvíli jako by ještě celé vzplanulo, teprve až zajde slunce, rozpoznají stíny na svých tvářích, dvojčata se začnou postrkovat a chlapec pláče a říká: bolí mě břicho.

Toho večera cítí žena, že je tu s Theem, cítí, že v ní roste očekávání, že jejich mlhavá koexistence nabývá obrysů a chce se vymezit vůči ostatním pocitům sounáležitosti. A reaguje podrážděně na svůj neklid a na chlapce, který jí zvrhl na blůzu láhev limonády, nedá se nikým uklidnit a odvádí děti spolu s Theovou ženou domů a do restaurace se už nevrátí. Ve snu stojí Theo před jejím berlínským bytem a žádá ji o obálku pro velkou srolovanou fotografii, na kterou ona žárlí, protože Theo ji tak šetrně objímá, ale nic vhodného nenajde a vrací se k němu s prázdnýma rukama. Když se probudí, jde do koupelny a vypije sklenici vody. Pak vyjde z pokoje, posadí se na stoličku a pozoruje stále světlejší nebe. Myslí na žhnoucí slunce, které zapadlo do moře a teď opět stoupá vzhůru za horou. Vidí stát dole Thea, jak k ní hledí nahoru. Jdou spolu po kamenných plátech, přejdou pichlavou trávou a lehnou si do jeskyně vystlané ručníky, lýkovými rohožemi a nafukovacími matracemi. Jednou žena otevře oči a vidí psa běžícího podél vody, a za ním kráčejícího starého muže, a pak se zase propadnou do neviditelná, které je tu oba obklopuje, cítí Theovu cizotu, ale nezneklidňuje ji, jen občas škobrtne rukama o neznámé kosti kůže vlasy. Pak je úplně probuzená, listím proniká zvonivá ranní modř, chvíli plave, pak se oblékne a jde po pláži dopředu až k restauraci. Polský kuchtík jí připraví mokka kávu, ale nepřelije ji horkou vodou, jako to dělají ostatní, nýbrž upraží ji v malé konvičce a

nechá ji dvakrát projít varem na propanbutanovém vařiči za pultem, jako to dělal steward na malém parníku při cestě z většího ostrova sem na menší. Při které seděl její muž vedle Theovy ženy a dvojčat, když se vrátila se dvěma šálky. Žena popíjí horkou mokka a když odchází, pohlédne do zrcadla přede dveřmi na záchod, vidí velmi černé oči a tvář, na níž je zase všechno na správném místě, jako už dlouho ne. Vrací se přes nerovné kamenné pláty a lehne si vedle svého muže a jejich život se kolem ní opět uzavře.

Ráno v den odjezdu nastoupili všichni v sedm hodin na trajekt, který je převezl na nejbližší větší ostrov. Tam přestoupili na obrovský parník, který dopravil turisty z rybářských vesnic do Atén. Předešlé odpoledne ještě vyšplhali na placatý výběžek skály, zasahující v sousedním zálivu hluboko do moře. Theo si oběma rukama nesl svou plachetnici a z posledních kamenů ji opatrně spustil na vodu. Nejprve se položila na jeden bok, pak na druhý, pomalu se otočila po větru, rozjela se a vzdálila se od nich po čáře probíhající rovnoběžně s pobřežím, aniž se přiblížila ke břehu nebo vzdálila směrem k obzoru. Večer si k nim staroch ještě jednou přisedl, nalil jim grappu, a když se loučili, vykládal jim ještě, že tady na ostrově tráví každoročně tři měsíce a koncem září se vrací do Atén. Pak vytáhl z tašky na břicho malou plastickou kartičku, na ní stálo Antonis Finikas vedle pasové fotky muže se zastříženým knírem a přísným účesem a s prýmkami a hvězdičkami na epoletách. Me, řekl, me that is, a že pracuje v Aténách u letectva jako technický důstojník protiletectvé obrany, tím že je jinak v životě, ale že by neměli zapomenout na jedno, a sice že tohle je nejkrásnější ostrov na světě a ať hledí příští rok zase bezpodmínečně přijet.

A Theo řekl, že tyhle systémy, tahle zařízení protiletectvé obrany programoval pro jednu americkou firmu. Řecké letectvo dostalo velkou část své výbavy od Američanů, řekl staroch. A oba si začali vyměňovat názory na různá technická vybavení, šermovali údaji o typovém označení a značkách modelů, a ženě se zdálo, že konečně našli dva lidé společnou řeč.

Na obrovském přeplněném parníku seděli vedle jednoho italského páru. Tlustá žena oděná do černých lněných šatů a s velkým dřevěným náramkem kolem krku přepisovala něco ze svého bloku do knihy vázané v kůži s krémově zabarvenými stranami. Opsané listy vytrhávala, muchlala je a pouštěla přes zábradlí do vody. Muž ve světlehnědém manšestrovém obleku s nezapnutým sakem měl před sebou na klíně brožovanou knížku, Friedellovy *Kulturní dějiny Řecka*, a když si doléval z plastické láhve víno, přečetla si žena na otevřené stránce: *Také bezhvězdných nocí se napočítalo jen tři do roka.*

Jednou byla ještě krátce s Theem sama, na lodi na dámském záchodě, když umývali dětem v umyvadle nohy, mydlili drobná břívška a patičky. Nezdvihla hlavu a nechtěla tu intimitu v odraze zrcadla, dívala se na Theovu tmavou paži vedle své, pomohla mu děvčátka zase obléknout a myslela na to, že od toho rána spolu nevyměnili ani slovo. Stála pak dlouho na horní palubě s dítětem, jež se nemohlo vynadívát na bílé vlny, které za sebou loď vytvářela, cítila drobnou paži kolem své nohy a vzpomínala, jak si včera v noci ještě vyšla na pláž a zašla až do zátoky za kolonií, a když se opřela o nízkou zídku, uviděla Theovu plachetnici. Někdo ji musel vytáhnout na pevninu, vynést z vody a opřít o zídku. Pečlivost, s jakou ji tu někdo

odstavil, ji dojala, a také že svou noc stráví v bezpečném přístavu. Ale nejraději by jí přála něco jiného: rozbouřené dny na širém moři, než se nakonec potopí nebo rozpadne a vlny ji odnesou do všech stran.